

Константин Велев, член на УС на „Дженерали България Холдинг“ АД и изпълнителен директор на „Дженерали Застраховане“ АД:

# ЦЕНАТА НА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“ НЕ ТРЯБВА ДА СЛИЗА НАДОЛУ

● Разсроченото плащане е необходимост и улеснение за клиентите

Г-н Велев, отново сме на прага на кампанията за сключване на „Гражданска отговорност“. Смятате ли, че средната цена на задължителната застраховка тази година ще се увеличи и до каква сума, като имате предвид голямата конкуренция на пазара и високите лимити на отговорност на застрахователите? По колко трябва да бъде продавана застраховката, за да не застраши финансовата стабилност на застрахователните компании и те да могат да плащат всички възникнали щети по тези полици?

- В „Дженерали застраховане“ повишихме тарифата на застраховката „Гражданска отговорност на автомобилистите“ още през януари тази година и тя е действаща и в момента. Установените с тази тарифа цени са напълно достатъчни за компанията да обслужва поетия риск и затова не смятаме, че се налага тяхното повишаване. От гледна точка на пазара като цяло обаче задължителната застраховка трябва да повиши цената си, тъй като в момента някои компании предлагат полиците на цени около 100 лева, а някои дори преминават тази граница в посока надолу. Аз не смятам, че подобни цени са в състояние да гарантират възможността на тези компании да посрещат плащанията по застраховката. Всички знаем, че щетите по „Гражданска отговорност“ са с дълга опашка и се изплащат в рамките на петгодишен давностен срок. Напоследък се наблюдава и трайна промяна на съдебната практика в посока на увеличаване на размера на присъжданите обезщетения особено за неимуществени вреди. Налице са вече и първите решения за присъждане на т.нар. пропуснати ползи. Затова нивата на премията по „Гражданска отговорност“ трябва да са по-високи от тези, които бяха през изминалата година. Точно колко да бъде цената на застраховката е въпрос на изчисления на всяка една от компанията от гледна точка на портфейла, който компанията обслужва, и на развитието на риска по тази застраховка. Не мога да коментирам каква трябва да бъде цената на застраховката, продавана от другите компании, но тя със сигурност трябва да е адекватна на рисковете, които се поемат.

През последните години лимитите на отговорност на застрахователите се повишиха няколко пъти, а премията не. Това означава ли, че цената на задължителната застраховка сега трябва да скочи поне двойно?

- Не бих казал, че увеличението на цената трябва да следва пропорцията на увеличението на лимитите. За предстоящата кампания лимитите на отговорност не са по-различни от тези за предиш-

ната. Практиката показва, че скокът на лимитите на отговорност не влече непременно в същия порядък повишаване на размера на средната щета - по имуществени и по неимуществени вреди. Факт е, че средната щета по имуществени вреди не се е променила съществено през последните пет години. Поне такава е нашата статистика за последните няколко години независимо от последователните скокове на лимитите на отговорност.

При неимуществените вреди тенденцията е различна. Там се наблюдава повишаване на средния размер на обезщетението. Това е нормално, защото преди 7-8 години у нас се тръгна от много ниски лимити на обезщетенията за неимуществени вреди. Затова сега повишаването на лимитите на отговорност на застрахователите нормално води до постепенно увеличаване на размерите на присъдените неимуществени вреди на пострадалите от пътнотранспортни произшествия. Друг е въпросът, че тази промяна в съдебната практика отново не следва в същата пропорция увеличаването на лимитите на отговорност за неимуществените вреди.

Преди време в медиите излезе информация, че семейството на блъснат от кола 80-годишен софиянец е поискало 2 млн. лева обезщетение. Има ли вече доста подобни случаи, или този може да бъде определен като екзотика?

- Това определено е екзотика. Не знам от практиката на коя застрахователна компания е този казус, но е факт, че понякога има неадекватни претенции от страна на пострадалите. Все още обаче няма толкова високи присъдени обезщетения. В нашата компания имаме вече няколко случая, в които е присъждано обезщетение за смърт на лица в трудоспособна възраст - на техните непълнолетни деца и преживелия съпруг, в размер 45 000 лева на човек. Това е с 10-15 хиляди лева повече от присъжданите обезщетения в подобни случаи през миналата година. Тогава се присъждаха обезщетения от порядъка на 30-35 хиляди лева.

А има ли вече изплатени обезщетения за смърт на чужденец, където се очаква присъдените суми да са много по-големи?

- При нас не е имало случай на покриване на такава щета досега.

На колко приблизително се оценява животът на един западноевропейец?

- Лимитите на отговорност на застрахователите за неимуществени вреди в страните от Западна Европа са многократно по-големи от нашите. В някои страни

изобщо няма лимит.

Нека се върнем на цената на „Гражданска отговорност“. Може ли да се прогнозира, че по време на предстоящата кампания тя няма да е повече от 150% от миналогодишната?

- Бих казал, че цената не трябва да слиза надолу от нивата 130-150 лв. за най-ниския клас автомобили. В момента това е и цената в част от компаниите. Ценовите равнища при отделните компании са различни, но според мен премии от цитирания порядък гарантират добро обслужване на риска. Аз не смятам за реални цени от порядъка на 80-90-100 лева.

Очаквате ли и тази година да продължи приравняването на клиентите с различни „бонуси“ към задължителната застраховка?

- Не изключвам вероятността част от компаниите да продължат да предлагат станали обичайни през последните години бонуси, като годишни технически прегледи, бензин и др. подобни. Пазарът не е дал индикации, че не смята да прилага занаят тези прийоми. Лично аз и компанията, която представявам, винаги сме били негативно настроени към всякакви бонуси от такъв характер. Вярно е, че годишните технически прегледи съдържат в себе си определена превенция. Може би има резон да се предоставят като допълнителна услуга по определени застраховки. Но не смятам, че

„Гражданска отговорност“ при такава цена не дава възможност за предоставяне на годишни технически прегледи. Ако цената на застраховката за най-ниския клас автомобили е 200 лв., тогава има възможност да се дават подобен род бонуси.

А какво трябва да бъде направено, за да се спре веднъж завинаги предлагането на такива „бонуси“?

- Трудно ми е да кажа кога пазарът ще се изчисти от подобни практики. Мисля, че малко по малко това изчистване вече се случва. Поне бяха премахнати грубите практики, като предлагане на пилета, бутилки вино и всякакви хранителни стоки, които нямат нищо общо със застраховката. През последните години се предлагат бензин и годишни технически прегледи. По-важно обаче е не дали да има, или да няма бонус, а събираната премия да е достатъчна, за да гарантира изпълнението на задълженията на застрахователите.

Трябва ли да бъде премахната възможността за разсрочено плащане на „Гражданска отговорност“ и защо?

- Не мисля, че в момента е реално да се обсъжда премахването на разсроченото плащане на застраховката. Като възможност разсроченото плащане съществува при всяка застраховка. В този смисъл „Гражданска отговорност на автомобилистите“ не прави изключение. Големият проблем е, че при разсроченото плащане клиентът може да не плати някоя от следващите вноски и застраховката му да бъде прекратена. Може би този проблем е един от факторите, довели до намаляване на обхвата на „Гражданска отговорност“, каквато е статистиката в средата на годината. В такива случаи трябва да бъдат използвани другите лостове за принуждаване на некоректните клиенти да поддържат задължителната си застраховка, а не да се премахва разсроченото плащане. В сегашните условия то е необходимо и улеснение за клиентите. Дава им възможност да направят разпределение на бюджетите си. Застрахователите редовно подават информация както за сключените, така и за прекратените застраховки. Към прекратените се включват и тези поради неплащане на премията. Така че има възможност да се засекат колиите, които нямат застраховка и да се прилагат санкциите, които законът предвижда в тези случаи. Абз многократно е искала увеличаване на санкциите за неизпълнение на задължението за сключване на застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“. Обсъждали сме варианта и за предложение за въвеждане на наказателна санкция - по Наказателния кодекс. Удовлетворяващо е, че по данни на MBP броят на



„Гражданска отговорност“ може да поеме стойността на годишния технически преглед. Това е особено валидно в случаите, когато цената на застраховката е до 120 лева. В момента един годишен технически преглед струва 20 лева. Комисионните за агентите в някои компании вече са над 25% - 30%. Вноската за Гаранционния фонд е 10 лева на полица, а цената на стикера - 1.39 лв. Освен това компаниите имат и административни разходи, които трябва да бъдат включени в тарифата им. Ако извадим всички тези суми от примерната цена от 120 лв., може лесно да пресметнем какво остава от премията. За мен



наложените санкции за липса на задължителната застраховка многократно се е увеличил. Това означава, че държавата изпълнява правомощията си да налага записаните в закона наказания. Може би след време тези неини действия ще имат достатъчен ефект върху гражданите и ще ги принуждават да изпълняват законовите си задължения.

Напоследък тръгнаха подозрения, че обхватът на „Гражданска отговорност“ е паднал под изискваните 90%. На какво се дължи това, ако е вярно?

- В края на миналата година изискваният над 90% обхват беше постигнат с пре-регистрацията на автомобилите. Намаляването му сега може да се дължи на различни фактори. Най-вече на прекратяването на застраховки поради неплащане на водената от разсрочените вноски. За да бъде регистриран, всеки автомобил трябва да има „Гражданска отговорност“. Затова не мисля, че от новорегистрираните автомобили може да възникне такъв проблем и той да влияе съществено върху обхвата. КФН и Гаранционният фонд трябва да изследват какви са факторите, които водят до намаляване на обхвата на „Гражданска отговорност“. Всички застрахователи също можем да окажем необходимото съдействие и да съгласуваме с тези две институции възможните решения на проблема.

Чуха се гласове, че някои от застрахователните компании вероятно не предоставят пълна информация за сключените застраховки, за да си спестят високата вноска в Гаранционния фонд или по някакви други причини. Смятате ли, че наистина има такава практика и как може да бъде преодоляна тя?

- Ако има такава практика, значи обхватът на „Гражданска отговорност“ реално не е намален, а става дума за изкривяване на данните. Аз не мога да кажа дали има такъв проблем за пазара като цяло. Нашата компания редовно и точно предоставя

пълната информация, която се изисква от КФН. Дали има компании, които не предоставят пълна информация, не мога да кажа. Но се надявам, ако има такава практика, тя да се преодолее, защото в противен случай сме поставени в различни условия.

Какви конкретни стъпки трябва да бъдат направени, за да се задържи обхватът на задължителната застраховка трайно над 90%?

- В края на миналата година този обхват беше постигнат. От тогава до сега очевидно има фактори, които са довели до спадането на обхвата под 90%. Ако част от компаниите наистина не подават пълни данни в КФН, трябва да се намери начин комисията да получава цялата информация. Кое-то съответно би трябвало да се отрази на водената от комисията статистика. А при неплащане на разсрочени вноски трябва да има строго и последователно прилагане на санкциите, които законът позволява. Може да се мисли и за други мерки, но за целта първо трябва да бъде идентифициран точно проблемът.

Не са изключение случаите, в които при внасяне още на първата вноска при разсрочено плащане агентът дава на клиента едногодишен стикер за „Гражданска отговорност“. Как може да се избегнат тези нарушения, които водят до намаляване на обхвата на застраховката?

- На пазара наистина има такава практика. Тя улеснява значително клиентите, които са решили да не си платят следващите вноски. Агентите правят това, което компаниите позволяват. В това отношение кодексът е изричен, а преди няколко дни беше прието и тълкуване на КФН, с което се презумира, че застрахователят е в риск, ако събитието е настъпило в периода, посочен в стикера, удостоверяващ наличието на застраховка „Гражданска отговорност“.

(Продължава на стр. 10)